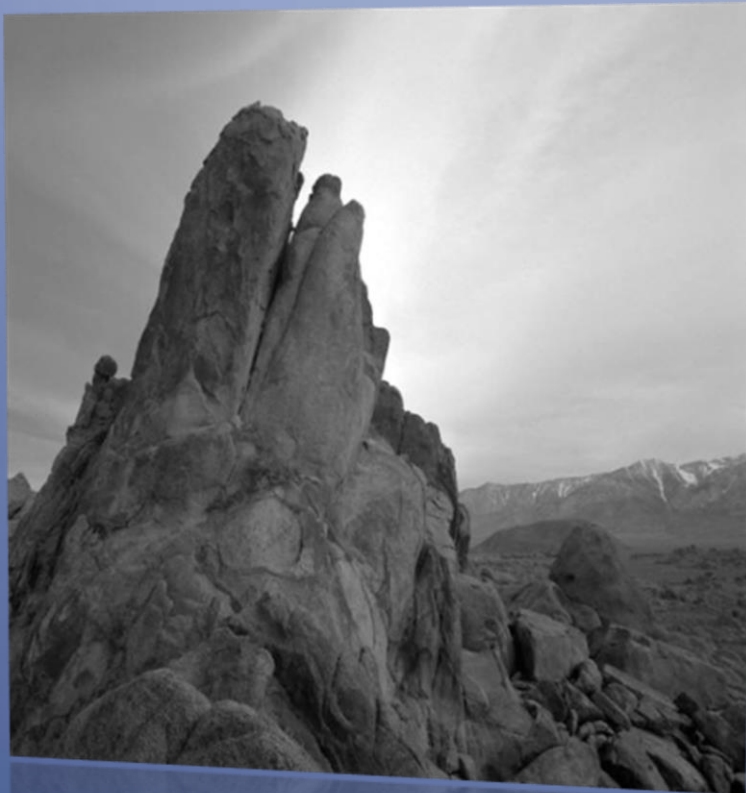

سەرھەنگ رمضان مامۆی.

شیعرەکانم:

سەرھەنگ رمضان مامۆی.

۲۰۲۱

شيعره کانم:

نوسینی: سه رههنگ رمضان ماموی:

2021

سەرنجىك...

((ھىوادارم تۈنەيتىم خزمەتلىكى چۈك بە ئەدەبىي ۋەتەنكەم بىكەم.))

يەك دېك و ھەزار گۈل:

من عاشق نەبووم، تۆ عاشقمتكرد
دل يەك دلى ويست، ئەويشيان لىبرد

كوا دلدارى راست؟ لە كويىيە دەفا؟
دلەى دەرويشم بى شىخ و دەفا

ئەم شەو وەك فەق نەس، بەديار مائەوہ
بووم بە خۆلەمىش، بەدەم نالەوہ

بۆ منىش نەبى شىوہت ون ناكەم
تۆ خويىنى بۆ دل، دل بى ھون ناكەم

من ھىشتا گەنجەم، فيرم ھەم مراد
بەبى ئىلتىفات ناكەم بە مراد

فرمىسك رشتن، بەلگەى عەشقى پاك
بە فرمىسكى من، گۈل دەرجوو لەخاك

يەك دېك بۆنى ھەزار گۈل دەبا
خۆزگە تۆوى دېك لە ھىچ كۆى نەبا!

يار:

چاوانى تۆيە چراي شەوى زەنگ
بەدەستى تۆيە دلخۆشكەى دل تەنگ

برژانگت تيره، برۆت كەوانە
بۆدلت پيكا؟ خۆ بى تاوانە

قثرى رەش مار و زولفى بان چاوت
هەزارى وەك من دەخاتە داوت

لە چنار پيكتەر تۆ لەش ولارت
لە ناسكيدا ديارە دەمارت

بە لەرەى گوارە، و زپەى پاوانە
سەدان شاعيرت كرده ديوانە

پووخسار و بۆنت وەكو گۆلى ياس
مەولەوى نەما بتخاتە نيۆ باس

پيكنينهكەت، وەك گۆلى هەنار
بۆ منى محتاج دەر برە جار جار

تۆى شاجوانهكهى ولاتى كوردان
ياخوا بهدوور بيت له خهه و دهردان

عهشقمان وهكو ئهحمهدى خانى
دهنوسمهوه بو كوردستانى

وهكو مهه وزين، دهيكه مه ميژوو
لهوه چهندين لاو فيرى عهشق بوو

۲۰۲۰_۹_۱۸

سياسهت:

هه موو كه سيك شاره زايه و ماموستايه بو سياسهت
هه موو كه سيك ره خنه گر و به توانايه بو سياسهت

هه موو كه سيك نازانى خويندنه وه و سياسهت چيه!
به لام هه موو كه سيك فهيله سوف و زانايه بو سياسهت!

۲۰۲۰

قريشتهى گيان كيشانم:

ئەى مەعشوقى دلى من، ھەبونت يەنى بوونم
جوانترىنى كەونى گردوون، بۆعەشقت ئاوى پروونم

جوانتر لە ئەستىرە و لە مانگ و خۆر، ھەموو دروستكراوھەكان
قريشتهى گيان كيشانم تۆى، بى تۆ پروو لە لەناو چوونم

۲۰۲۰_۸_۲۶

نەفرەت:

خۆشى لىرە دۆراوھ غەفەت بووھ براوھش
لەولآتى من تاعزى بووھ ژىنى نەبراوھش
ژمارە چوارم ناوى نەفرەت لەو نوسراوھش
نەفرەت بى لەو سنوورە بەدەستكرد دانراوھش

۲۰۱۹

كورد و عەشق:

شارستانىتىكى دواكەوتوى وەك ولآتى كوردەوارى
تىنەگەشتووھ تىناگات لە واتاى عەشق و دلدارى

گوتم ھەردووك عاشقى يەكىن، قسەو ناحالىتى خەلكى ولات
ئەو رىگەيەى ليگرتوين بۆيەك دەربرين ھەست و سۆز و وەفادارى

۲۰۲۰

سودی چیه دواى مردنم...

سودی چیه دواى مردنم، بییته سهر گورم؟

سودی چیه دواى مردنم، بله ی جله که م ده گورم؟

سودی چیه دواى مردنم، خوشه ویستی و عه شقی جوانت؟

سودی چیه دواى مردنم، شیوه ن کردن و گریانن؟

نا نا سودی نیه مه گری، با فرمیست تیکه ل نه بی له گه ل قه برم

چوون دهرسم نه و فرمیستکه ت، بو لاشه م بییته مار و کرم!

۲۰۲۰_۸_۳۱

دل پر له غه م:

دلّم له غه ما لیو ریژه عه شقی هیچ که سیك ناگریت* وه کو به حره به تال نابی

به غه می میله ت و ولات دلی گه نجیک پر ده کریت* غه م له م ولاته کال نابی

حکومه ت باشی غه م به من چی یاخوا حوکمه تی وا بمریت* بو غه م دروستکه ر تال نابی؟

۲۰۲۰_۷_۶

به هاری عه شقم:

هاوین تو مه مسوتینه، دل له گه ل سوتان نیه

پایز جاریك تو مه یه، هه زم له خه زان نیه

به هاری عه شقم هاتوه، ئاگام له زستان نیه

۲۰۱۹_۴_۱

كۆرۈنۈش:

لە سەددى بىست و يەكدا

جىهان لە بەلەيەكدا

نەخۇشيەك ھاتووە

ھەمووانى پەك خستووە

لە چىندا سەرى ھەلدا

زۆر مردنى لە گەلدا

دواتر بلاوہى لىکرد

ھەتا كوردستانى گرد

بى چارە سەر و دەوا

پەحمى خواى كرده دەوا

بى ترس و بە ئاشكرا

مزگەوتەكان داخرا

مروڤ لە مروڤ جودايە

چارەسەر بەس خودايە

خەلكى بەزۆر لە مالى

بى ئىش و كار دەنالى

كەرەنتىنە بۆ كوردان

ماليانى كرده زيندان

لەم وەزەخە خراپەشە

حكومەت ھەر دزى بەشە

نەخۆشخانەى ئەھليان

كرده رپى كاسپيان

نەخۆشخانەى گشتيمان

بى ئۆكسجين و دەرمان

بى مەكتەب و زانكۆمان

بى خويندن دەرچووین خۆمان

زاناو نەزان يەك ئاستە

درو و ھەلە ھەر راستە

حوكمهت خه لکی نه داره

پیی نادهی موچه و پاره

وتت گهندهل ناهیلم

گهندهلکاران ده کیلم

به ردیکی گه ورهت هه لگرد

بوخوت گه ورهترت کرد

هه زار فیل به کار دینی

پاره له خه لکه سیینی

میله تی من هو شیاره

دژی که سی زورداره

میله تم تیگه شتووه

زوری وای جیهیشتووه

هینده خه مت پیداوه

کورونای بیر نه ماوه

تویش بیرت چوو دهسه لات، تاسهر بوکس نه ماوه

عەشق لە عاشق ھەلەئە:

رۆژ بەرۆژ عەشقی چاوت، لە دڵما توختر دەبی
ژیانی ئیستا سەختە، تۆم نەبی سەختەر دەبی

ھەر لە یەكەم بینیت، ھەستێك لە دڵم تاسا
شەویك بە خەیاڵتەو، دڵم گرتی ھەماسا

لە یەكەم نامە ناردن، دواى سلاو جواب دانەو
مەبەستی دڵم پیگوت، بە ھەستی عاشقانەو

پیگوت نەك عاشقی جوانی بالا و برۆ و چاوانتم
عاشقی قسە و ڕەفتار و ئەخلاقى ڕێك و جوانتم

عاشقی كۆلمەى گەشین و لیوی پر لە سوراو تم
عاشقی ئەو تیڕامانەى، وەكو مانگ و ھەتاو تم

عاشقی ئەو لەنجە و لارە و ڕۆشتنى ڕیگاتم
وەستاوم چاوەروانى كردنەوێ دەرگاتم

تامردن چاوەروانم، نەخیر بگۆرى بو بەلئ
تیناگەم بۆچی دەبیئت عەشق لە عاشق ھەلئ!

پیری:

تەمەنى گەنجىم تىپەرى و نەما
پىشتم بۆعەشقت، وەك گالۆك چەما

ھەرچەند خۆشىم دى كاتى مندالى
ھەمووم بەدەرد چەشت لەكاتى خالى!

پیری تۆم ناوی من ھىشتا گەنجەم
بەعەشقى پاکی دلداران بەنجەم

سپی ریش و سەر، لۆچی دەم و چاو
دیاری داوہ لەمنى داماو

ئىستا پىربوومە، نەمماوہ توانا
ئەوعومرە زۆرەم بۆعەشق دانا

ئىستا بۆ گەنجى نیاز دەخوازم
چوون پىرم ھىچ کەس ناکیشى نازم

بوومە جىگالتەى مندال و لاوان
منیش کەگەنج بووم پىرم نەلاوان

هاورپى گەنجىتىم ئىستا نەماوہ
دەوران گۆچانى پىرى پىمداوہ

نازانم گەنجى و جوانىم گى بردى
خۆزگە دەمردى پىرىت نەدەدى!

۲۰۲۰_۱۰_۱۴

باران و فرمىسك:

باران بەو زۆرى و ھىزە زۆرەوہ،
ھەر تۆمىك دەكا بەچەندىن تۆمە
فرمىسكىش كەمە، بەو ھىزەكەمە،
دلىك دەردەكات لەغەم ولۆمە

بارانى وەرزیك سى مانگ ببارى،
دلىكاویكى پى ئارام نابى
ھەر فرمىسك دەواى دلىكاوانە،
ھىچ دكتورىكىش بۆدلىزام نابى!

۲۰۲۰_۱۱_۱۸

خۆشەويستم:

ئەى خۆشويستم، بى تۆ نامىنم
بەبى تۆ، ئەمن بى دل و خويتم

پەيمان دەبەستم، ئەى خۆشەويستم
دەست خەرە دەستم، لە ولات پەستم

دەرۆين لەم شارە، وەكو ئاوارە
بادور بکەوين، لەوہى بەدکارە

نايەن ساتيک، بەخۆشى بژين
عەشقمان گەرەيە، بۆيە وادژين

ئيمە ناتوانين ھەلکەين لە ئيرە
کۆمەلگاکەمان پيس و بى خيرە

ھەر شتيک پاك بى دژى دەوہستن
ليمان تيناگەن، بۆ وا بى ھەستن

خويان ھەزاران کارى پيس دەکەن
پاکەکارانيش لە چاکە دەخەن

نەم دیوہ گەلیک، وەکو ئەم گەلە

تابیرکاتەوہ دەماخی شەلە

نەزان لەم گەلە، زانا و دانایە

زانایش ئیھمالە، کەس گوێی نەدایە

لێرە بازارێ درۆ زۆر گەرمە

راست و حەق بلیی، دەلێن بێ شەرمە

لێرە حەق دیلە، ناحەق ئازادە

زۆربەیی نامەردان بوونە بەگزادە

عەشق لە ئێرە، بوو بەدرۆ

گەر راستی بلیی دەتکەن بە پەرۆ

عەشقی پاک دەکەم درۆ بەمن چی

دار بنی رزیا، سەر بەوشک دەچی!

جلى كوردى له بهردايه:

ئازىزەكەم تۆ نازانى؟ كەويىنەيەكت دەبينم!
هەزار خۆزگە بۆگەشتن پىت، دەردى لەدلى خەمگىنم

كۆتا وىنەت دەرکەت لەلام، بە جل و بەرگى كوردانە
تيرم نەخوارد لە بينىنت، فەلەك خيرا لە سورانە

لەو پۆزانەى تۆ نابىنم، شەو و پۆژ لام بى كۆتايە
ئەمپۆ تۆ ستۆرىت دانا، كات تىپەپىن زۆر خىرايە

منىش لەو ماوە كورتەدا، شىوہتم لەپىش چاو خەزنە
شعر نەيتوانى باستكا، شىوہت چەن جوان و مەزنە

دەزانى بەو جلە كوردىە پەمى كوردت نوپكردهوه؟
زۆر كەس كاندىد بوو بۆدلم، تۆ لەگشتىانت بردهوه

قژ نيوەى لول نيوەى خاوە، مانگ لە ئاسمان نەماوە!
دەر كەوت، خۆرى ئاسمان نەما، لە زەويدا شوقى داوە!

برۆ و چاوت سىجراوييە ھەموو دلێك عاشق دەكات
ليو و كۆلمانى وەك يەك سوور، خوايە بۆ لىوم پىي ناگات؟

مل بهرزی بالا چناری، پیّم سهیره گویت بی گوارهیه
لیّم قبولکات بوّی دهکرم کامه‌ی بهرزه عه‌یارهیه

نهك جله‌کانی پیس ببی، دلمه خاکی بهر پیکانی
چوون توّ بهو جله کوردیه‌وه، شاجوان و ره‌مزی کوردانی!

۲۰۲۱_۱_۱۵

ئالاکەم:

ئالا شىكۆى مىلەتەنە، بۆ ھىندە لاتان ئاسانە
بۆ وادەكەن كەبى گانە، رېز نەگرېت لەم شىكۆمانە
زۆرمان دىوہ دەربەدەرى، شەو خەوتن لە ئەو كىوانە
تاگەشتىن بەو رۆژەى بلىين ئەو چوار رەنگە ئالامانە
دەستكەوتى يەك و دووان نىە، زۆر بۆى مردن لەم ژيانە
بەس ئالام ئازارى زۆر چەشت بەدەستى ئەو يەك و دووانە
دارى ئالا بەدەست بگرى، ھەرچى لە نەسلى پياوانە
ھاوار بكات بلى كوردەم، ئەمە ماناى ئالامانە
سوور واتە نەبەردى مىلەت، كورد گيان فېدا لە مەيدانە
سپى نىشانەى ئاشتىە، تەعبىرى دلى پاكمانە
سەوزىش تەعبىر لە بەھارە، نىشتەمان پىر كانزا و دانە
زەردىش خۆرى ئازادىە، لە ناوہراستى دلمانە

۲۰۲۰_۹_۲۶

رۆژى دونيا و رۆژى دوايى:

خۆشى دونيا بى زەمىرە
زۆربەى مروڤ پىي ئەسىرە

گشت خۆشى و ناخۆشى ئىستا
نامىنى كاتىك دل وىستا

پیش ئه وهی دلت بوهستیت
به چاوی خۆت دهبینی جیت

جائه گهر ئه هلی خودابی
له خوۆشی به ههشت تیر نابی

به لام گهر دنیا په رست بی
نویژ نه کهر و ئیمان سست بی

نه زانی کۆ خوی جیهانه
کۆ دروستکهری هه مووانه

خۆت گیلکهی له رۆژی دوایی
لی پێچینه وهی دونیایی

له بهر پاشایهك ده وهستی
تۆی دروستکرد بیه رستی

نه نویژ نه رۆژو نه چاکه
ئه و فایلهت به تاله پاکه

به لّام فایلی تاوانت
قورسی کردووہ سہر شانت

کات تیپہ ریوہ ئه وکاتہ
به خوا ہہر ئاگر جیگاتہ

ہابرا فریات کہوت پارہ؟
لہ کوئیہ چی کہ سو کارہ؟

کوانی توانا و دہسہ لاتت؟
کوا لای خودا دای ناجاتت؟

ئیستا دہزانی گشت دونیا
نوئژیک ناهیینی بہ تہنیا

خوشتی بہ ہہشت نہ براودیه
جہ ہہ نہ میش لہ و لاودیه

ہہم جہ ہہ نہ م و ہہم بہ ہہشت
مروفت بہ کردوہ پی گشت

تۆبە بکه بهسه تاوان
میشکت کارکا بکهوه چاوان

مه لئ گه نجم کاتم ماوه
چهندی وهکو تۆنه ماوه؟

به خوا هات رۆژی ئیحتیضار
وهکو یه که گهنج و ئیختیار

ئیتربه سه زهم و خه یبهت
با خیر بکهین بۆ قیامهت

با دهستکهین به پارانه وه
نهك بمرین به تاوانه وه

خودایه به کردهوی باش
بمان به ره وه لهم دونیاش

الله و محمد و اسلام
بتوانم بیلیم لهو دونیام!

گولیک:

گولیکم رواند، له باخی دلان
گول بژیرمکرد، شازی نیو گولان

به دل ئاویدهم، به ئاواته وه
دهیکه م به باخیک، به دهم کاته وه

بوونی باخه که م گشت دونیا بگری
چاولیکه ری بی، به هار پیی بمری

بنه چهی باخم هیئند جوان و دیار بی
گولانی دهوری خونچهی له خوار بی

هاو شیوهی گولم دروستکراو بی
روح له بهر نه بی ته نها کیشر او بی

مردم ئه م گوله له گه ل خوم دهبه م
تاله به هه شتیش خوم ئاوی بدهم!

کوٽا نامه م پيٽ نه دا:

ويستم، کوٽا نامه بنوسم بۆت
ويستم، گلهی دلی خۆم باسکه م بۆ خۆت

له کوٽای نامه که دا، دلم پر بوو
دهستم کرد به گريانی بى دهنگ، چاوم سر بوو

وامزانی که ميک گريام، چاوم خوينی که م تيزاو
دواتر زانيم هيئند گريام، رده شایى چاوم نه ماوه
دواتر زانيم هيئند گرياو، نامه که ی دهستم خوساوه

۲۰۲۰_۱۲_۸

ميله تيک:

ميله تی داماو، واله سهر زهوی
عه قلیان به تاله، گه وره و مل قهوی

باشه و خراپه ی خویان نازانن
به باش و خراپ، ههر په شیمانن

بۆته ور خویان کلک و داره که ن
دواتر، له بهر ته ور ههر هاواره که ن!

۲۰۲۰_۱۲_۱۰

سارد وهلام دانه وه:

وهلامى نامه كانم، به ساردى دده ديتته وه

دلّم به و وهلامانه دده سوتى دده تويتته وه

چاك بزانه به وجوره، په شيمان دده مه وه

وهلامه كان واده كه ن برؤم توم بير چيتته وه

۲۰۲۰_۱۱_۱۷

كوترىك:

كوترىكى سهرليشيواو، دلى كردم به هيلانه

نازانم چون كردى به مال، دلهى كاول و ويرانه

ههر دوو چاوى قهترانيه، وهكو به ختى دلّم ره شه

وهكو مانگى شه وه بو من، ناسمانى دلّم پيى گه شه

شه قهى بالى ئاوازيكه، بو شعر و به سته و گورانى

هاوئاوازي خوى ديتته وه، له شعري من به رهوانى

منيش نه و كوتره ده كه م به هه ويى شيعره كانم

له جيى دولبه ريك دايد دنيىم، روى نه ما له زيانم

۲۰۲۱_۱_۱

خۆشەويستم:

ئەي خۆشويستم دىدارم

بەراستى بىبە بە يارم

تەنھا دلخوشىتە كارم

بى تۆ نازىم، بى تۆ دەمرم

كەي دەستى ناسكت بگرم؟

بە خۆشەويستى تۆم ناۋى

حەللىم بە، وەرە تاۋى

لەلاي تۆ دەحەسىمەۋە

ۋەك گۈل ديسان دەرويمەۋە

لەلاي تۆبىم خۆشە زىنم

تۆ گۈي دەگرى لە ئەوينم

ھەم عەشق، ھەم عاشى تۆم

بەمەرگىش لەلاي تۆ نارۆم

بە خويىن مۆرتەكەم لە دىلم
تا بىر نەچى كاتى گىلم!

مانگە گەشەكەى دلى من
بەھارى پىر لە گوللى من

لە ئاسمانى خۆشەويستان
وەك ئەستىرەى شەوى زستان

پۆشنمانكرد ھەموو ئاسمان
زۆريان ھەسودى برد پيمان

نيرگىزى بۆن خۆشى مپىرگان
دوو دىل بۆ يەكتىر بى دەرگان

گولالە سوورەى بەھارى
بۆم بخويىنە وەك كەنارى

دەنگت بكە بە ئاوازيك
بۆت دەمرم بەمەكر و نازيك

نەك ھەلبەستىڭ، ھەزار ھەلبەست

نەك منى مەست، ھەزاران مەست

باسى ناكات نيوەى جوانىت

خۆرى و فرىشتەى ئاسمانىت

بۆيەك ھاتىنە سەر زەمىن

چوون بووين بەيەك بەيەك دەمرىن!

تېمپرامىنە بەو چاوانە

سەرداخستنت تاوانە

چاوت مەكە بە زىندانم

زىندان بى نايەت بەردانم

ئەو داب و نەرىتە سۆچۆ

چاوى تۆم لىببەستىتۆ

وەكو خۆرى لەدلىمدا

رۈناكى لە مەنزلىمدا

تيكەلى لە خوینی لاشەم
من وهليم ئەى ئەم شەو کوا شەم؟

شەمى لا بەرى خەمانم
لاى تۆيە ژين و نەمانم
خۆشەويستمە دەرمانم!

۲۰۲۰_۱۱_۱۴

مەرجى دلداری:

یەكەم مەرجى دلداری، راستى و وهفاداریه
كه ناسیمى بۆم دەرکهوت ئەو دوو شتەت تیا نیه
دلداری لەلای توۆ بەس بوۆ گالتە و بوۆ یاریه
لەلای منیش دەمینى، گشت پوژيک یادگاریه

نازانى لە دلداری، تیناگەى لە عەشقى پاك
كه سيكت دەوى وهك خۆت لە دلى خویشى بى باك
هەزار جار باشەم بۆتکرد لیم نەدیت کاریكى چاك
بى وهفا بوى تۆم ناوى هەتا دەبمەوه خاك

۲۰۲۰_۱۱_۲۵

دوو چاوی ئەفسوناوی:

نەچومەتە لای دکتۆر ماوەیەکە نەخۆشم

مەهی و شەرابم ناوی، بە دیتنت سەرخۆشم

دوو چاوی ئەفسوناوی، تەبیب و دەوای منە،

فرمیسکی خۆشەویستی، چەشنی عیلاج دەنۆشم

۲۰۲۰_۵_۱۰

گەندەلی:

وەڵاهی وەکو بەهەشتە، ئەم نیشتمان و وڵاتە

لییان کردوین بە جەهەنەم، گەندەلی ئەم دەسەڵاتە

کاتیك دەلیین مافمان دەویتی، ئەوان لیمان دەبنە چەتە

وڵاتم ڕوو لە ڕوخانە، گوپی پینادا ئەم حکومەتە

منیش دلم بو کوردستان پارچە پارچەیه و لەت لەتە

لە خۆمان وەك تورکیا و ئێران دژمان خەریك سیاسەتە

بەسە ئازاری کورد مەدەن وازبێتن ئالەم خەڵەتە

۲۰۱۷

ژنيكى كورد و ناسينه وهى نيشتمان:

ژنيك چەكى لە شانكردوه، بۆ بهرگري نيشتمانم
بهسەر بهرزی و ناموس بهرزی دهليت، بۆخاك بى ژيانم

خيرەتى ئەو ژنه چەكداره
دهستنيشان ناكري نادياره

ههزار نهوه بخاتهوه،
دوژمن په‌رست،
به خيرەتى ناگاتهوه!

نه به‌دزی كۆشكى كړى،
وهك سياسيه‌كى نه‌زان!
نه‌قۆلى ميله‌تى بړى!

هه‌موو لاشه‌ى پيرۆزى ئەو، بۆنيشتمان په‌مز و كۆتا
بۆ من شانازى ده‌مىنى، بۆ تۆ ژيانى بى كۆتا

نیشتمان نایناسیتەوه!!

باوهشی بۆ ناکه‌یتەوه!!

دەزانی ئەو ژنە کییە؟
جیگای حەوانەوێ کویە؟

ژنە کوردیکی گەریلا
لە کوردستان لە قەندیلا

ژنە کوردیکی پزاکە
جل و بەرگی ڕەنگی خاکە

بێ گۆشک و بێ پارە و نەوتە
جیی حەوانەوێ ئەشکەوتە

هاوسەر و پۆلە ی ئەو ژنە، تەنھا خاکی کوردستانە
جیاوازی لیڵ نیڕی هاوشان، وەك ناشتن لە گۆرستانە!

نیشتمان بیناسەرەو

باوەشی بۆ بکەرەو

رېځگای عه شق:

رېځگای عه شقت زوړ دووره، ماند و بووم پيم نابريټ
گهر نهو رېځگه نه گورم، دنيا م هيژم ليده بريټ

ده ليم کارواني عه شقت له سهر نه م رېځگه نيه
دوو دل تيکه ل به يه ک بيټ، له يه ک بي ناگا نيه

من له سهر رېځگه يه راست، بهر هو عه شقي پاکم ديم
له ده ست تالي ژيان و زه حمه تي سهرده م هه لديم

توش له ده ستی دل هه لدي، بويه مرد و پيټنه گه شت
له رېځگای گه شتن به تو له زهر تالتری چه شت

له رېځگای گه شتن به يار تا کبومه و هو جيماوم
يه که م و کو تاش منم! شه هيديکی بي ناوم!

گەنجىكى ئازاد خواز:

گەنجىكى ئازاي دليّر و جواميّر
پەستبوو لە ستهّم، دەرپەرى وەك شير

وتى كوا مافم؟ شيواوه ولات
قسەى دلى خوى دابه دەسەلات

دەسەلاتدار و كەسانى دەورى
راوى گەنجيان ناو گرتيان چوار دەورى

بە دار و بەشەق، زۆر بى ويزدانى
قۆلبەستيانكرد و كرديان زيندانى

گەنجى ئازاد خواز، لە زيندان دايە
سەربازيک هاتوو، وتى بەخوايە

ئەى گەنج دەزانم تۆ بى تاوانى
بەلام دەسەلات وايە فەرمانى

گەنجيش وەلامى زۆر جوانى داوہ
وتى تۆ و ئەوہى وەکو تۆماوہ

ئەو دەسلەتتە ۋانەپەرسن
قەت سىتەم ناكەن لىمان دەترسن

۲۰۲۰_۱۱_۱۹

مردنيك له دوورى يار:

له ئىۋارەيەكى زستانى ساردا
تېپەپريم، نەمام له حدودى شارددا

له شەقامىكى روت و چۆلدا
باران بارىن، دواتر بەفر، لەگەڵ تاريكى شەوگارددا

بەفكر و مېشك لای شەقام نيم، ھەر بەجەستە لە رېگادام
گەشتەم بەخانويەكى خوش، لە بنار شاخ و كۆساردا

دەرگامكردەو و چوومە ژوور، مۆمىكم تىدا داگىرساند
دوو سەرىن لە گەڵ سەرىوشىك، لەگەڵ سۆبايەكى دارددا

ئەو كات بەھۆش ھاتمەو، زانىم كەوا من لە كویدام
ئىرە شويىنى خوشى من بوو، سەردەمانىك لەگەڵ ياردا

جیژوانی یاری ئیستا دوور، له‌م خانووهدا که‌وته‌یادم
هی‌نده‌گریام وشکیم نه‌هیشت له‌هیچ سوچیکی ته‌لاردا

ئیستایش به‌و سه‌رما دانیش‌تووم، به‌دیار سو‌بای بی‌داره‌وه
کی له‌بری من به‌م ساردیه، واله باوه‌ش چاو خوماردا

ئه‌م شه‌و عاشقی بی‌ عه‌شقی مال ئا‌وای ده‌کات له‌ ژین
چوون ره‌قبویه‌وه به‌بی یار، له‌ جه‌ویکی ئا‌وا ساردا

با سه‌ر پۆشه‌که‌ی کفنی بی، به‌لکو له‌و دونیاش وا ساردبی
نه‌کاو بخریمه‌ دۆزه‌خ له‌تاو تاوانی رۆژگاردا!

ئەم شەو:

چى بنوسم؟ لە كويوه دەست بكەم بە باسكردنى ئەم شەو
هەموو شەويكم هەر ئەم شەو، بەلام ئەم شەو تاريكاي زياتر بەركەو

ئاواتى زۆر لە شيوەى واقعیکدايه، لە گەل تۆدا باسكراوه ئەم شەو
خۆر هەلدیت، سرووشتى خەيالە ناميئیت، چوون بە تيشكى خۆر پوكاوه ئەم شەو

وەك عاشقیك چاوم لەسەر مانگە، زياتر شەيدای ئەو مانگەم، خوشم دەوی ئەم شەو
شەو ئەو مانگەى بۆرووناكى دەوی، بەلام من ئەومانگەم بەخەيالێ تۆوه دەوی ئەم شەو

سەر هەلدەبرم بۆ ئاسمان، هيچ ئەستیرەيهك نەماوه، ناتوانم ببیینم ئەم شەو
راستى بۆ ئەوان ناروانم، تۆم پى جوانه، دەر بکەوه رۆشکەوه، تاريكاي ژينم ئەم شەو

بە ئومیدی دەرکەوتنت تابه يانی چاوه پروانم، بەو ئومیدەوه مەسروورم ئە شەو
ئەستیرەکان ومانگ دەرکەوت، تۆ نابینم ديارەئەوان نزیکترن، لە تۆوه زۆر دوورم ئەم شەو

ژیان یانی پرووناکی...

ژیان یانی پرووناکی، ژینی من هه‌ور و ته‌ما
خۆشی له‌من یاخیه، ده‌له‌ی دز و چه‌ته‌ما
پیاویکی تیکۆشه‌رم خه‌می ئه‌و وڵاته‌ما
من کورد و کوردستانیم، له‌و گه‌ل و میله‌ته‌ما
چوار پارچه‌ی کوردستانم، ئه‌و چوار پارچه‌ له‌ته‌ما
ئه‌منم پێشه‌وای کوردان، کێ ئه‌و دار و په‌ته‌ما؟

به‌ره‌و دادگای ده‌رۆم، په‌ته‌که‌ن به‌و مله‌ما
سوور و سپی سه‌وز و زه‌رد، لی‌مپی‌چن ئه‌و عه‌له‌ما
شانازی به‌و خاکم، دایب‌نیم ئه‌و که‌له‌ما

٢٠١٨

عه‌شقی وڵات وای لی‌م کرد:

عه‌شقی وڵات وای لی‌م کرد ب‌بم به‌شۆره‌سواریک
چه‌کم هه‌لگه‌رد بۆ سه‌نگه‌ر، هه‌له‌اتم له‌ هه‌ساریک
له‌ سه‌نگه‌ردا ناروخی‌م، به‌هیچ هی‌ز و فشاریک
کوردستان وڵاته‌که‌م، بۆ تۆ بوومه‌ چه‌کداریک
بۆ دوژمنی خاکه‌که‌م ده‌بم به‌ژه‌ه‌ری ماریک
رقم له‌ دوژمن هه‌لگه‌رد، وه‌کو ماری زامداریک
خوا بیر و ب‌روام وایه‌ نه‌بمه‌ کافر زۆر داریک
وه‌لا وڵات په‌روه‌ریک باشته‌ره‌ له‌ دینداریک

٢٠١٩_٣_٢٥

تاقىکردنەۋەى دونىا:

لە شوينىك ھەلۆ نەبى، بازار بازارى مارە
شېر لە دارستان نەبى، پىۋى سەرۆك كۆمارە
شوان لە بەر مەردا نەبى، ھى گورگە ئەو رۆژگارە
نامەرد بەس دەۋلەمەند بوو، لای خەلک پىاو و ناو دارە
بەس فەقىرىك ھەزار بى ھىچ نەبى پۇل و پارە
ھىچ كەسىك لىي ناپرسى، بۆ لە چىان خەمبارە؟
فەقىرى و دەۋلەمەندى ھەر لای پەرۋەردگارە
لە بەردەم خوا ۋەك يەكە، چى پاشا و كرىكارە
ئەم دونىايەى دەيبىنى، پىر لە خەلكى وشيارە
ۋەك تاقىکردنەۋەى، لە بەردەمى خويندكارە

کوردستان:

کوردستانه که م ئه ی و لا تی من
ئه ی شاخ و دۆل و تهخت و دهشتی من
مانای دل لیڤدان، پۆین و پشتهی من
بو دوژمن دۆزهخ، تۆی بهههشتی من
دونیا ده ریا بی، ئهتۆی کهشتی من

ئه ی کوردستانم، و لا تی جوانم
تۆ ده پارێزم به دل و گیانم
بو تۆ دایده نییم، هه موو ژیانم
هه رگیز بهر نادم، پێی شه هیدانم
ئه گهر به ریدم، کو یربی چاوانم

دوژمن هه لپه پین واخه و به ریدان
تا کورد نه مینیت، هات له کوردیدان
به لام پێشمه رگه باش ناگریدان
ئه و چه که ی که وا، جیی هیشت شه هیدان
نیمه هه لیه گرین چۆلناکهین مهیدان

كورد ھەتا كەي خەم؟ كەمىك دلخۆش بە
بەرگى خەم بىدەر، دەكەم رەش پۆش بە
ھىچ دۆستت نىيە، دايمە لە ھۆش بە
باكەست نەوئى خۆت فىربە گۆش بە
تەنھا شىر مە بە پلنگ و ھەلۆش بە!

۲۰۱۸ ۵ ۵

وہفایہك بۆ یار:

شىعەرىك باسى ئەو نەكات، واتا قەت ناگەيەنى
دەست شىعەرت بۆ نەنوسى، خواى گەورە بىشكىنى
زمانىك وەسفت نەكات، لال بى يان بىقرتىنى
لاقىك بۆ ژوانت نەيە، ياخوا ھىزى نەمىنى
دەبا يارم وەك جەردە، بىت و دل بىرفىنى
چى لىدەكات لىي بكات، بەس تەنھا نەيشكىنى
لە دەرياي عەشقى ئەودام، ھىچ كەس دەرم نەھىنى
سەر ھەنگ لەو دەريا قولە، دەبىت خۆى بخنكىنىت

۲۰۱۸

چاودەۋانى ھاۋرپىيەك:

چاودەۋانیت نەخۇشپەكە، نپەتى ھپچ چارەسەرىك
چاودەۋانتم ئەستپرەكەم، بەھاتنەۋەت پان خەبەرىك

توخۋا ۋەردەۋە ھاۋرپىكەم، بە چاودەۋانى مەم ھپلە
دوۋرى تۆگەلىك ناخۇشە، ۋەردە ۋ ئەم دوۋرىە مەھپلە

دەركەۋە لە ھەر جىپەكى، با بە چاۋانم بتبىنم
بەدەر كەۋتننت بە باشى، من سارپىژ دەبىت برىنم

كاتىك تۆ ۋاخۆت ون دەكەپت، نازانى چەند بە پەرۆشم
ناتۋانم دەرتكەم لە دل، داپمە ھاپلە بىر ۋ ھۆشم

ئاۋى چاۋم زۆر زىاترە، لە بارىنى بارانى خور
ھۆكارى چاۋە پۋانىە، قاچ سړ نپە چاۋ بوۋە سړ

بەپەك سال لەلاى من دەروا پەك دەققە چاودەۋانى
بەس بۆپە تۆ ناپاپتەۋە، لەسەر ئەم راستى ۋ برۋانى

قسهی خاک و قسهی من:

خاك:

بئىر كۈرۈنۈش ۋە ئىستىقامەت دۇنياسىدا
خاك ئۈستىدە ھەلەپپە ۋە ھاتە جۈۋاب، ۋەتەن ۋە گەنجى پاك

وتی ببوره که ئاوا لیّت ده‌پرّم هه‌ستو ئاواتیّک
پیم‌خۆشه له سه‌ره‌تاوه بوّت باسکه‌م چه‌ند به‌سه‌ره‌اتیّک

ئەو خاڭەي كە تۆبەنپازى ژيان و گيانى بۆدانىي
چەند كە سىتر بەبانيە وەن، تۆناتوانى پىي پىدانىي

پیی گوتم راسته مولکی توّم، له نه‌خشه‌ی راست و نه‌سلّیا
دوژمن نه‌م راستیه‌ش ددزانیّت، به‌س له ئاستی نا‌حالیا

یہ کہ پارچہ بووم دوڑمنہ کان، بہدہست کردمیان بہ ۴ لہت
نئستہ لہ ہر پارچہ یہ کدا، دہیگری و دہیکوژیت میلہت

وتى بىزاربووم ئەوھەندە، خويىنى ئىوھ پىزاوھ بۆم
وتى سوتاوم ئەوھەندە، جەرگى دايكان بىرزاوھ بۆم

وتى شەرمەندە و ڧەنگ زەردىم، لە ئاستى داىكى شەھىدان
بازياتر شەرمەندە نەبەم، توخوا تۆيش مەيەرە مەيدان

وتى سەر شۆڧم، لە ئاستى ئەوانەى بۆم بوون كەم ئەندام
ھىچەم لەدەست نايە بۆيان، بۆيان سارپۆڧكەم برين وزام

وتى بۆتان بوو مەينەت، ئەم سامانەى لەسەر منە
دەولەمەندىكرد بوو بەخىڧ، بۆو خۆڧرۆش و دوژمنە

وتى منىش وەكو ئۆو، بەرامبەر نەياران دژم
حەزدەكەم تەنھا بەيەك سات، چى دوژمنە ھلى مژم

من:

منىش بە دلى ڧڧ گريان، بە چاوى ڧڧ فرمىسكەو
وتم وامەلى نىشتمان، سەر ھەلڧرە و سەر بەرزكەو

وتم ڧاستە، كە چواردەورت بە دوژمن ڧڧ چەك كراو
تۆ كوردستانى ئىمەش كورد، ھەردووڧ تىكەل يەك كراو

بە مىشك و دل كوردستانىن، لە كوردستان حاشا ناكەين
ڧۆڧىك دىت دەگەين بەئامانچ، دوژمنىش تەماشا ناكەين

باشور دەكەين بەسەنتەرىك، بۆ ھىنانۆى ئەو پارچەكان
نايەلەين بەفەرۆ برۋات، خويىنى رۋاۋى گەنجەكان

خويىنى شەھىد بىتە لافاۋ، دوژمنان ببا لە بەريا
با دوژمنان بخنكىنى، لىيان بىتە بەحر و دەريا

دايك دەلەيت سەرم بەرزە بەرۋانى خويىنى رۆلەكەم
چەكى رۆلەكەى پىداۋم، سەنگەر بە دوژمن چۆلەكەم

من و خاك بۆ يەك ئامانجىن، لەسەر خەباتىكى رىكىن
كەسەر بەخۆيمان وەرگرت، ئەو كاتە ئامانج دە پىكىن

۲۰۱۸

بى بەركردنى ولاتم:

ئەلەم دونيا گەورەيەدا، كە ئەم سەر و سەرى نىيە
من لە ولاتىكدا دەژىم كە بۆ مىلەت بەرى نىيە

۲۰۱۷

به‌شی دووهم:

پهنده‌گان:

میشکیک نه جولئ و کاری پینه کری

گوناحه بژی باشره بمرئ!

هەر کهسیک وهفای نه بیئت بو ولات

مندالی بیشکهیش گالتهی پیدهکات!

مروفيك به دل خوشی بویت خاک

ناوی ده مینیت به باش و به پاک!

له بهردهم دوژمن هەر وهکو شیر به

با ئه و تو نه خوات تو به ئه و تیر به!

یاسای ژیانمان به رهو نه مانه

خراپه زوره و کهم چاکه مانه!

ژیان و مردن به دهست خودایه

به لام کهل ژیان له ئینساندایه!

زۆر قسە مەكە لە گەل بى مېشكا

لە قسە تىناگات عەقلى ناو بېشكا!

دۆستىك پارەى ويست لىي بكة حاشا

گەر پارەت نەما پىت نالى باشا!

چاكەى لە دەستدئ گەر مەردبى نەيار

بەس دۆستى نامەرد خوى دەكاناديار!

قسەى دلى خۆت پيش كردن بوخۆت

دلىەشانى كەس ھەرگىز نايەت بۆت!

ھەرگىز عەقلى خۆت وەك كەس دامەنى

زۆر كەس بەحەق و راستى دەگەنى!

وەك پەرەى سىي لە گەل خەلكا بە

بەرپژەى ھەلەى سىيائ لا بە!

ئامۆزگاريتکرد با نھىنى بى

نەك لەناو خەلكا خو شكىنى بى!

عاشقى كەسپك بى ئاينى دەۋى

ئاسودە دەبى ژىنت خوشەۋى!

گەر كردار نەبى قسە بى سوودە

كارىك پىت نەكرا مەيكە بى ھودە!

بۆ خەلك دەر مەخە ھەستى راستگۆيت

جگە لەۋكەسەى عاشقى خۆيت!

كاتىك تورە بوۋى لە دل بى باك بە

يان بى دەنگ بە يان قسە چاك بە!

دۆست ئەۋكەسەيە كە فرىت نەدا

نەك لە ناۋ خەلكا چەپلەت بۆلىدا!

رەۋشتى بەرزت با رىگەت نەدا

جوابى كەسپكى رەۋشت نزمدا!

ھەر كەست خوشويست دانى پيا بنى

نەك بېروا دواتر بۆى بگىرى شىنى!

خالی لاوازت باکەس نەزانی
چوون ھەرکە ی ویستی دەیکا بە ژانی!

بەو ە پازیبە کە ئیستا ھەتە
نەو ەشی نیتە بزانه حیکمەت!

کەسانی دەورت تۆ نیشان دەدەن
نەگەر خراپ بیت تۆش خراپ دەکەن!

عەقی دانایان وەک دەریا وایە
بە دەنگی نزمی زۆر کەس گوێی دایە!

ھیچ کەس ژیا نی پر خوشی نیە
خوشی تەواویش زۆر بیزاریە!
